

Express Zagłębiowski

KRAKÓW
Biblioteka Jagiellońska
Sw. Anny 12

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego

ODZIAŁY: KIELCE, Wspólna Nr. 7, tel. 1378; BĘDZIN, Małachowskiego Nr. 21, tel. 71-331, DĄBROWA, Sobieskiego 7 i Królowej Jadwigi (róg Narutowicza); ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 23; CZELADZ, Bytomska 31; GRODZIEC, Legionów, tel. 119-66

Podniecenie i niepokój w Berlinie

Rzesza oburzona na Węgry

za odmowę porozumienia gospodarczego i wojskowego

BERLIN, 21.8. Horyzont polityczny stolicy Rzeszy zaciemnia się z dnia na dzień a nawet z godziny na godzinę. Atmosfera staje się coraz bardziej gorączkowa.

Gwałtowny ton prasy niemieckiej, jakiego jeszcze nigdy dotąd nie było zamiast natchnąć entuzjazmem dla przyszłych poczynań Hitlera, wywołał w Niemczech skutek wręcz odwrotny. Zwłaszcza w Berlinie nastroj zbliżony jest do paniki. Podniecenie i niepokój potęgują wciąż nowe zarządzenia mobilizacyjne. Coraz większa ilość ludzi powołana zostaje pod broń a zwolnień zupełnie nie udziela się.

Z Berchtesgaden nadechodzą wiadomości, że kanclerz Hitler odbywa nieustanne narady z wyższymi wojskowymi. Hitler podobno wierzy również w swój geniusz strategiczny chcąc objąć naczelne dowództwo armii na wypadek wojny i na tym tle dochodzi do ostrych scysji między nim a generalicją, która ma inne pojęcie o sztuce wojennej.

W hitlerowskich kołach politycznych zaprzeczają się stanowczo wiadomościom, jakoby kanclerz Hitler miał nie przybyć do Tannenbergu, względnie nie wygłosić tam przemówienia. Czynniki miarodajne podkreślają natomiast, że przemówienie to będzie miało charakter rewelacyjny. W sferach dyplomatycznych Berlina zadają sobie pytanie, czy ta rewelacyjność ma polegać na postawieniu sprawy na o-

strzu noża, czy też na rzeczowej odpowiedzi na memorandum polskie z dnia 5 maja. Ludzie znający psychikę Hitlera twierdzą, że raczej należy spodziewać się jakiegoś gwałtownego od ruchu. Sytuacja oceniana jest bardzo poważna.

Ostatnim problemem, jaki zaprzęta niemieckie koła polityczne, jest sprawa, którą Hitler ma jechać do Prus Wschodnich na uroczystość w Tannenbergu. Przelot lub przejazd przez Pomorze, o którym musiała być byle zawiadomiona Polska, Niemcy uważają za „hańbiące”. Również prze-

jazd morzem prasaniemiecka uważa za „nie do pomyslenia”.

Wreszcie trzecie zagadnienie, które nie przestaje interesować brytyjskich kół polityczno-dyplomatycznych, to sprawa węgierska. Krążą pogłoski, że Węgry, mające cieżkie poparcie Włoch, już obecnie stanowczo odmówiły związania się z Niemcami jakimś ściślejszym sojuszem wojskowym, czy też porozumieniem gospodarczym.

Podobno wyjeżdżając z Berchtesgaden węgierski minister spraw zagranicznych obiecał Hitlerowi po rozmowie

z Musolinim powrócić jeszcze raz do Niemiec celem udzielenia ostatecznej odpowiedzi.

Chcąc uniknąć jednakże dalszych galeon Hitlera bądź intensyfikacji dania jakiejkolwiek innej stanowczej odpowiedzi minister Csaiky prosi Musoliniego aby wyrezygnował w tym ambasadorkę włoską w Berlinie hr. Attolico który wręczył Hitlerowi odpowiedź Włoch na pytania, postawione ministrem Ciano w Salzburgu. Także załatwienie sprawy wywołalo podobno w kołach czających Hitlera oburzenie na Węgry.

SOWIECKO-NIEMIECKI UKŁAD HANDLOWY

Siedmioletni kredyt na 200 mil. marek

MOSKWA, 21.8. PAT. Agencja Tass donosi: W dniu 19 bm. po dłu gotujących rokowaniach podpisano w Berlinie układ handlowy sowiecko-niemiecki. Układ przewiduje przyznanie przez Niemcy kredytu Sowiecom w kwocie 200 miln. Rm. na okres 7 lat przy oprocentowaniu 5 procent w stosunku rocznym, przy czym kredyt ten zostanie wykorzystany w celu zakupienia przez Sowiety w Niem-

czach w ciągu 2 lat różnych towarów. Ze swej strony Sowiety dostarczą

Niemcom w okresie 1 — 2 lat towarów na sumę 180 miln. Rm.

Czy układ handlowy przyczyni się do poprawy stosunków politycznych?

MOSKWA, 21.8. Dzisiejsze dzienniki rosyjskie poświęcają artykuły nowemu u-

kładowi handlowemu z Niemcami. „Izwiestia” i „Prawda” piszą, że poza tym, układ pozwoli na rozwój stosunków gospodarczych między Rosją i Niemcami, przyczyni się być może do poprawienia stosunków politycznych między obydwojma krajami i pozwoli rozwiązać wszystkie sporne kwestie. Bez wątpienia układ wprowadzi poważny rozwój wymian handlowych między obydwojma krajami. Co więcej, można powiedzieć z pewnością, że nowy układ stanowi ożywienie w stosunkach między obydwojma narodami.

„Prawda” zaznacza, że nowy układ powstał w atmosferze napiętych stosunków politycznych i nawołuje do złagodzenia tego napięcia.

430 mil. kredytu dla Polski

na zakup materiałów obronnych kraju

WARSZAWA, 21.8. W dniach najbliższych ukaże się dekret Prezydenta RP., upoważniający ministra Skarbu do zaciągnięcia kredytu we Francji

w wysokości 430 milionów franków na zakup we Francji materiałów na cele obrony kraju.

Dekret ten upoważni również mini-

stra skarbu do wydania przepisów wykonawczych w związku realizacją tego kredytu.

POLSKA DELEGACJA W GDANSKU

GDANSK, 21.8. Dziś w Sopotach nastąpiło otwarcie kongresu prawników z Prus i Niemiec Wschodnich, pod przewodnictwem min. Francka i osobistości nacjonalistycznych. Kongres, który potrwa do 26 bm. zajmie się stroną prawną niemieckich rewindykacji w stosunku do Wolno-

go Miasta.

Poza tym dziś przybyła do Gdańska polska delegacja celem uregulowania spraw technicznych, wynikających z ostatniego spotkania Komisarza R. P. w Gdańsku młn. Chodackiego z prezydentem Senatu gdańskiego Greiserem, dotyczące problema

tu polskich celników w Gdańsku.

Pierwsze rozmowy rozpoczęły się w dniu dzisiejszym. Delegacji polskiej przewodniczy p. Marszałek z Ministerstwa Skarbu a niemieckiej Kunz, dyrektor administracyjny Biura Cel Gdańska.

Od murarza do malarza,
Od lotnika do górnika,
Wszystkim smaczne piwa TYSKIE
Radzi pić hurtownia Styka.

Największa powódź od 80 lat

Miasto Tientsin pod wodą

Ludność łapie ryby z okien domów. - Żołnierze po piersi we wodzie

TIENTSIN, 21. 8. PAT. Cały Tientin łącznie z międzynarodową koncesją znajduje się obecnie pod wodą, której głębokość sięga do 9 stóp w niższych położonych miejscach. Przeciętna głębokość wynosi od 3 do 5 stóp. Miasto przybrało zupełnie fantastyczny wygląd. Jedynym środkiem komunikacji na ulicach Tientsinu są obecnie na przedzie sklecone tratwy, łodzie, a nawet różne sprzęty domowego użytku, zamienione na środki lokomocji. Młodzież chińska w wielu miejscach na głównych ulicach miasta łapie ryby.

Ulewne deszcze, które trwały od dłuższego czasu, przestały padać dopiero wczoraj wieczorem. Obecnie panuje już słoneczna pogoda. Powódź osiągnęła już najwyższy punkt. Jest to największa powódź w tej części Chin od 80-ciu lat.

Koncesja japońska została zalana dopiero wczoraj po przerwaniu ot-

czających ją tam. Prawie wszystkie zabudowania znajdują się pod wodą, której głębokość wynosi od 4 do 9 stóp. Zorganizowano na przedzie akcję ratunkową, kierowaną przez władze japońskie i przedstawicieli władz Chin Północnych.

Wczoraj po południu fale powodzi zaczęły przesadzać się do koncesji francuskiej, a następnie brytyjskiej. Przeszkody, zbudowane z worków piasku na granicy koncesji francuskiej i japońskiej, nie zdołały powstrzymać wzbierających wód.

Agencja Domei donosi, iż pomimo powodzi żołnierze japońscy, kontrolujący ruch w wejściu do koncesji brytyjskiej i francuskiej, pełnią w dalszym ciągu swą służbę, chociaż woda sięga im do piersi.

Szał bezsilnej wściekłości na łamach prasy niemieckiej

BERLIN, 21. 8. PAT. W dniu wczorajszym zarówno prasa, jak i niemieckie agencje prasowe, prowadzą dalej swe ataki na Polskę. Większa

część dzienników poświęca swoje łamy prawie wyłącznie referowaniu w znany tendencyjny sposób wypadków rzekomego „teroru”, kierującego się

przeciwko Niemcom w Polsce.

W Partyjnej Korespondencji Prasowej zamieszczono artykuł, który twierdzi, że granice polskie zostały przed 20 laty ustalone w sposób nieodpowiedni (na niekorzyść Polski oczywiście! — Przep Red.).

Urzędowy organ „Voelkischer Beobachter” oświadcza w artykule wstępnym, jakoby prasa niemiecka milczała długo wobec faktów „teroru i zbrodni”, które popełnia się w Polsce w stosunku do Niemiec (!) Sytuacja jest za poważna, by można jeszcze załuszczać sprawę. Naród niemiecki — oświadcza „Voelkischer Beobachter” — śledzi „cierpienia braci w Polsce” i wstrzymywana wściekłością. „Naród niemiecki wie, że Gdańsk wróci do Rzeszy.

Niemieckie agencje prasowe jak zwykle w ostatnich dniach dwie trzecie swego serwisu poświęcają informacjom z różnych miast przygranicznych Rzeszy i z miast i miejscowości polskich, w których opisują rzekome prześladowania Niemców w Polsce.

Reklama dźwignią handlu

Zakładanie min na wybrzeżu Anglii

Znamienne zarządzenie admiralicji brytyjskiej

LONDYN, 21. 8. PAT. Znamienne w obecnej chwili jest zarządzenie admiralicji, która wczoraj wieczorem przez radio brytyjskie ostrzega całą żeglugę, że począwszy od dnia dzisiejszego aż do odwołania na północno - zachodnim wybrzeżu W. Brytanii, pomiędzy latarnią morską Cloch Point a miejscowością Dunoon, założone będą miny.

Zamykać one będą wejście do rzeki Clyde, na której jak wiadomo, znajdują się Glasgow, oraz wszystkie ważniejsze stocznie brytyjskie gdzie budowane są największe okręty, jak np. statek „Królowa

Eiżbieta”, wielki transatlantyk, który jechać będzie 80 tys. ton.

W roku 1914 na początku wojny, na tym samym odcinku założono miny, zamy-

kające wejście do rzeki Clyde.

Zarządzenie to miało na celu ochronę tego ważnego odcinka przed łodziami podwodnym nieprzyjaciela.

LEKARZE

często polecają w przypadkach zaparcia, skłonności do obstrukcji i otłocności, w cierpieniach wątroby łagodnie działające pigułki przeczyszczające

ALDOZA

zn. ochr. „Góral”. Zapytaj swego lekarza.

ADAM CZEKALSKI

DROGI PODZIEMNE

POWIEŚĆ SENSACYJNA

45)

Jej jednej tylko dotąd pozbyć się nie mógł i nawet drobniejsze walki z nią ustawicznie przegrywał. Lecz jak może być teraz? Jeżeli tylko dowie się, że bogate tereny Krzywickich wymykają mu się z rąk, może się ważyć na wiele. Ale jeżeli dojdzie do zawiania tej spółki, jej spółnicy będą na pewno umieli skuteczniej upomnieć się o zwrot terenów, które Korf podstępnie i bezprawnie zagarnął.

Siedziała tak blisko godzinę i rozważała wszystko w swoim umyśle, po czym ubrała się i postanowiła pojechać do przyjaznego sobie mecenasa Kowalewskiego, aby go się poradzić. W godzinę później pukała już do jego drzwi, a w następnym momencie siedziała w gabinecie adwokata.

— Cóż to się z panią dzieje, panno Haneczko — spytał adwokat — że nie widuję ostatnimi czasy pani weale?

— Ach, panie mecenasie — nie by-

wam w żadnych towarzystwach, nie udzielam się w ogóle nigdzie, dlatego też pewnie nie spotykamy się.

— Ech, to szkoda, że pani nigdzie nie bywa. Wszakże to już czas, aby się zacząć rozglądać za jakim mężem.

— Czy to konieczne i nieodzowne? — uśmiechnęła się Hanka.

— Tak by sądzić wolno z tego wszystkiego, co stanowi doświadczenie przeszłości. Chyba... chyba, że pani ślubowała bezżeństwo?

— O, nie, do takiego samozaparcia się nie doszłam jeszcze.

— No więc proszę. Jest pani młoda, piękna, majątna — wprost wymarzona partia nawet dla bardzo wymagającego jegomościa.

— Dla uspokajania obywatelskiego sumienia pana mecenasa, dbałego o rozwój ruchu populacyjnego w Polsce, przyznam się, że mam już narzeczonego nawet.

— Czyżby? I pani nie mi nie mó-

wi? Któż to? Jakże się nazywa?

— Nie zna go pan, jest to bardzo skromny i równocześnie bardzo nieszczęśliwy człowiek, o którym pewnie pan słyszał — nazywa się Stanisław Biernacki.

— Czy to ten sam Biernacki, którego aresztowano za defraudację 20 tysięcy w biurach Korfa i S-ki?

— Owszem, ten sam, ale on tych pieniędzy weale nie wziął i nie przywłaszczył ich sobie.

— Ależ dowody, jakie przeciw niemu zgromadzone, są po prostu drugo-czące dla tego biednego chłopca!

Hanka zaszepiła się na chwilę, a potem podniosła energicznym ruchem głowę i zaczęła mówić wolno, skandując prawie każde słowo, a taką moc biła z tych jej słów, że mecenas nie mógł się nadziwić, skąd w tej spokojnej i zawsze bardziej melancholijnej, niż energicznej dziewczynie wzięło się teraz tyle sił.

— Pozornie wszystko przemawia za tym że Staszek jest winien. Wiem o tym pewnie równie dobrze, jak pan, mecenasie. Zeznania dwóch tak „ważnych” świadków, jak Korf i Koszelak, pokrywając się całkowicie z sobą, świadczą ponad wszelką wątpliwość, że nieszczęsny ten chłopiec do-

puścił się zarzucanego mu przestępstwa. Ale istnieje również i druga strona medalu. Pan, panie mecenasie, jest wtajemniczony we wszystkie nasze nieszczęścia. Był pan przyjacielem osobistym mojego ojca, wie pan wszystko, a domyśla się pan zapewne więcej, niż ktokolwiek z nas osobicie tym wszystkim zainteresowany, zna pan również Korfa i jest pan wtajemniczony w niektóre jego „przypadki” życiowe z przeszłości. Jeżeli pan więc zgrupuje te wszystkie przypuszczenia i domysły po jednej stronie i zastanowi się poważnie i głęboko, to — czy pan nie poweźmie żadnego po dejrzenia, że całe to oskarżenie jest sfabrykowane?

Adwokat się zamyslił. Rozumowanie tej dziewczyny uderzyło go bardzo mocno swoją logiką. Tak, tak, wszystko to była prawda. Jednakże, aby oskarżenie obalić, przypuszczenia nie wystarczają. Powiedział to swojej penitencie.

— To wszystko piękne, rozumne, logiczne — powiedział — ale dla obalenia oskarżenia, choćby najfalszywszego, potrzeba dowodów materialnych, pewnych, niezbitych. A tych w danym wypadku nie mamy.

d. c. n.

PLAN RIBBENTROPPIA

Od wielu tygodni miarodajne osoby bistości niemieckie, przy każdej okazji zapewniają świat, że „przyłączenie Gdańska do Rzeszy Niemieckiej odbędzie się według woli Führera i to — bez wojny”.

Jakim sposobem ma się stać taki cud i gdzie jest ów magik, który wsadzi Gdańsk do bezdennej worka Trzeciej Rzeszy, a wypuści stamtąd gołębia pokoju — to jest sprawa bardzo tajemnicza. Nie ulega jednak wątpliwości, że w łonie rządu niemieckiego musi istnieć jakiś plan „zainkasowania” Gdańska bez kosztów wojennych.

Nikt się z planu tego nie spowiada, nie mniej jednak odpryski rozmaitych myśli i koncepcji, słówek, rzucanych to tu to tam, przez dużych i małych Führerów w prasie niemieckiej, oraz utrzymywanej przez Niemców zagranicą — z tych odprysków, ulamków i fragmentów daje się odtworzyć pełna koncepcja, która skłonni jesteśmy, na podstawie pewnych danych, przypisywać Ribbentropowi. Koncepcja ta została w pierwszej fazie zaakceptowana przez Hitlera i to ona właśnie jest w ostatnich tygodniach tematem wszystkich obrad zarówno wewnętrznych w Berchtesgaden jak i z hr. Ciano oraz z węgierskim ministrem spraw zagranicznych hr. Csaky.

Panowie Ribbentrop i Hitler budują w tej chwili powodzenie swej idei na rozdzieleniu Wschodu i Zachodu Europy. Gdyby nie udało się tego dokonać, koncepcja jest, oczywiście, przegrana.

W szczegółach sprawa wyglądała następująco:

Niemcy wzmacniają coraz bardziej nacisk na Polskę drogą koncentracji militarnej oraz propagandy. Równocześnie na Zachodzie prowadzona jest wielkimi środkami kampania przeciw wojnie powszechnej o Gdańsk. W tym etapie „wojny białej” znajdujemy się w chwili obecnej.

W pewnym momencie Niemcy miały dążyć nie tylko do zaognienia w sprawie gdańskiej, ale i do pewnego konfliktu na tym odcinku. Oczywiście, konflikt musiał być zlokalizowany, chociażby pociągnął za sobą całkowitą represję militarną Polski. W żadnym jednak wypadku Niemcy nie zgodzą się na nazwanie tego konfliktu wojną, wystarczy — zderzenie straży granicznych „zatarg posterunków” itd.

Niemcom przyświeca tutaj myśl, że mogłoby to być starcie na model chińsko-japoński — gdzie Japończycy operowali zbrojnie, a równocześnie nie rzywali nawet stosunków dyplomatycznych z Chinami i uparcie zaprzeczali jakoby prowadzili z nimi wojnę.

Czy jednak istnieje środek, aby Anglia i Francja „uwierzyły” w to, co Niemcy powiedzą? Ribbentrop spodziewał się, że taka szansa istnieje i tak sprawę referował Hitlerowi.

— W konflikcie nie będą brały udziału Włochy, które w ten sposób będą mogły wywierać nacisk dyplomatyczny na Polskę, a z drugiej strony grozić Anglii i Francji, iż w razie wmięszania się do „sporu” polsko-niemieckiego Włochy zaatakują Francję

Dynamizm Niemców — to nadęty balon

W Gdańsku torturują niewinnych ludzi

(Od własnego korespondenta „Expresu Zagłębia”)

Gdańsk, w sierpniu. Niepowodzenia, jakie ostatnio przesładują Senat gdański, wywołały falę niebywałego teroru ludności polskiej; znamionuje to najlepiej o zdenerwowaniu i bezradności hitlerowskich Führerów w Gdańsku. Po stanowczej odprawie jaką dostali od Rządu polskiego, widzą obecnie całą beznadziejność powziętych planów, rozbitych o twarde stanowisko Polski.

Wyczerpano już wszystkie sposoby prowokacji, nadużyć, gwałtów, pro „zastraszenia” czy zdenerwowania polskiej opinii publicznej.

Metody te odniosły wręcz odwrotny skutek. Cały świat, a przede wszystkim obywatele Rzeszy i Włoch, przekonali się o słabości reżimu hitlerowskiego, który stosował swe metody z powodzeniem, wobec państw małych schorzałych, niezdolnych do stawiania oporu.

Przykład walki nerwów o Gdańsk wykazał niezbicie, że dynamizm narodowo-socjalistyczny to wielki, nadęty balon. Wystarczy dotknięcie szpilki, aby pękł...

W Gdańsku stosuje się metody, które normalnie stosowane są w ostatnio. Niepowodzenia wywołały szal, wyrażający się w katowaniu Polaków przy każdej nadarzającej się sposobności. Najlepiej nadają się rewizje celne. Na granicy polsko-gdańskiej obok celników znajdują się S. S. i S. A.—mani. Rewizja służy za pretekst do maltretowania i bicia często do utraty przytomności.

Szturmowcy gwałtem chcą wydobyć od zatrzymanych wiadomości: w jakich formacjach służyli. Jaką szkołę wojskową ukończyli, pytają o karty mobilizacyjne. Z reguły wszystkich aresztowanych posadza się o szpiegostwo. Skazani inżynierowie polscy

Czarnecki, Dziemakowski i Narosz zostali niespodziewanie wypuszczeni z więzienia. Wkrótce ponownie zostali aresztowani. Tym razem posadzono ich o szpiegostwo. W czasie badania wszyscy trzech dotkliwie pobito.

Szturmowcy w zęcianiu się rad aresztowanymi doszli do perfekcji. Mają kilka metod, którymi stale się posługują. Naprzykład aresztowanego kładą na ławce twarzą do drzewa. Następnie szturmowiec kładzie głowę nie szczęśliwca między swe nogi i chwyciwszy za włosy tłucze głową o ławkę. Druga metoda to bicie w pięty trzejną lub pałką gumową.

Granica polsko-gdańska od strony Orłowa jest wysadzana grubymi palami w trzech rzędach od brzegu morza po szosę gdańską. Grube pnie ustawione są jako zaporę przeciwczołgową. Wzdłuż granicy ustawione są gęste patrole szturmowców, które wyłapują przechodniów, przeważnie robotników którzy chodzą do Gdańska po tytoń. Dziwić się należy tym Polakom, którzy dla kupienia paczki tytoniu gerszego od polskiego, narażają swe życie.

Wzdłuż granicy leżą całą noc uzbrojeni młodzi szturmowcy, zwykle od zmierzchu do świtu, drząc z zimna i emocji.

A NUŻ JAKO ZWIERZ WYSKO
CZY Z ZA KRZAKU...

Podczas gdy przechodzących legalnie Polaków aresztuje się i katuje Niemcy z Polski, przeważnie młodzież z roczników 1911, 1912 i najwięcej 1913 — przejeżdżają w taksówkach i autobusach granicę do Gdańska. Poza tymi, którzy odbyli służbę w wojsku polskim, wyjeżdża wielu z roczników 1920—21 przedpoborowych, mających jednak ukończone P. W. II stopnia.

Mężczyźni ci pochodzą przede wszystkim ze Śląska, poznańskiego i Łodzi. Ostatnio wielu wyjechało z Sępólna, Tucholi, Bielska, Katowic, Łodzi i Bydgoszczy.

Są to synowie bogatych Niemców, którzy w Polsce udają patriotów. Wiele synów znanych przemysłowców niemieckich ze Śląska wyjeżdża do Niemiec na przeszkolenie w bojówkach podczas gdy ojcowie ich uchodzą za dobrych Polaków i maskują działalność synów.

Przykłady; ostatnio uciekli do Niemiec między innymi: z Bielska Frydryk Prochatschek, Wolenberg, Warmke z Tucholi.

BOGUMIŁ DRYZAŁ.

ZE ZŁOTU SOKOLSTWA
DZIELNICZY MAZOWIECKI

Na zdjęciu jeden z najstarszych wiekiem uczestników Złotu Sokolstwa dzielnicy Mazowieckiej, który to zlot odbył się w Wilnie w tych dniach gromadząc ponad 2 tys. sokolików, niesie poduszkę z votum - ryngrafem. Ryngraf ten został przez sokolów podczas trwania złotu zawieszony przed Cudownym Obrazem Matki Boskiej Ostrobramskiej w Ostrej Bramie

NOWE OSIEDLE DLA KOLEJARZY W RUMII.

Na zdjęciu — fragment nowego osiedla mieszkaniowego dla kolejarzy w Rumii — Janowie pod Gdynią. Osiedle składa się obecnie z 34 domków

bliźniaczych, których każdy posiada dwa mieszkania, zabudowania gospodarcze i duży ogródek.

Na froncie politycznym

T. U. R.

W tych dniach odbyła się w Warszawie konferencja TUR. Tematem konferencji były sprawy oświatowe i społeczne, związane z dokształcaniem młodzieży robotniczej. Dokształcanie to ma być przeprowadzone we wszystkich ośrodkach robotniczych.

STRONNICTWO LUDOWE

W kołach politycznych rozeszła się pogłoska iż kilku działaczy ludowych z województwa krakowskiego zamierza opuścić szeregi Str. Ludowego. Powodem tego kroku ma być różnica taktyki organizacyjnej między tą grupą działaczy a władzami na

i flotę angielską na morzu Śródziemnym, czyli, że nastąpi wojna powszechna. A tego państwa demokratyczne rzekomo nie chcą.

W tymi słowami, politykom niemieckim wydawało się, że szantaż będzie dalej poplacał. Trzeba tylko zaostrzyć go i wydoskonalić formy.

Trzeba dać Anglii i Francji honorową furtkę „wykręcenia się” od pomocy Polsce — opinia francuska i angielska tylko sobie tego życzy — tak sądził, marzył i przekonywał Hitlera p. von Ribbentrop.

czelnymi stronnictwa. Na czele grupy niezadowolonych podobno stoi b. poseł sędzia Brodacki, który znalazł poparcie wśród wielu wybitnych działaczy ludowych wojew. krakowskiego.

KOŁO ŻYDOWSKIE

Dnia 1 września odbędzie się posiedzenie parlamentarnego koła żydowskiego, na którym prezes poseł Sommerstein złoży sprawozdanie z dotychczasowej działalności koła na terenie parlamentu oraz omówi działalność na przyszłość.

CENTRALNA KOMISJA KLASOWYCH ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH.

W tych dniach odbędzie się posiedzenie Centralnej Komisji Klasowych Związków Zawodowych, która podejmie szereg uchwał w sprawach politycznych i zawodowych. Uchwały te mają być przedstawione CKS, PPS, celem przedyskutowania ich i złożenia kongresowi partii do uchwalenia. Jak wiadomo, Centralna Komisja jest odpowiednikiem PPS na terenie zawodowym i jednakże jest ona autonomiczna.

STR. NARODOWE.

W kołach zbliżonych do Str. Narodowego utrzymują, iż taktyka i polityka prezesa zarządu głównego, Bieleckiego napotyka coraz większe sprzeciw wśród wybitniejszych działaczy Str. Narodowego. Niezadowolona jest nie tylko grupa adw. Kowalskiego, ale nawet i grupa profesorska.

WYDOBYCIE Z DNA MORSKIEGO KOTWIC FREGATY POLSKIEJ Z XVII W.

Na zdjęciu odkryte ostatnio na dnie morza potężne kotwice, pochodzące z jakiejś fregaty wojennej polskiej z XVII-go w., które strzegły warowni Władysława na mierzei Helskiej. Kotwice wydobyte zostały przez nurków na wysokości dawnego Władysława. O rozmiarach ich mówi postać stojącego obok oficera marynarki handlowej.

—(—)

WŁOSI KONCENTRUJĄ WOJSKA W ALBANI

„Istra” organ jugosłowiański emigrantów politycznych z Włoch, przynosi wiadomość, jakoby Włochy z końcem bieżącego miesiąca zamierzały skoncentrować w Albanii 180 tys. żołnierzy. Dotychczas, jak wiadomo, w Albanii znajdowało się około 70 do 80 tys. włoskich żołnierzy oraz 10 do 12 tys. żołnierzy albańskich, umundurowanych i uzbrojonych na wzór żołnierzy włoskich.

—(—)

NIEMIECKIE BOMBOWCE ULEGAJĄ KATASTROFIE

Na lotnisku w Haegernaes wydarzyła się dziś katastrofa samolotu bombowego. Trzy osoby poniosły śmierć. Samoloty bombowe pochodzą z wytwórni niemieckiej. Jest to już trzecia katastrofa samolotu bombowego tego samego typu pochodzenia niemieckiego.

Restauracja-Dancing
„PALAIS DE DANSE”
tel. 614-72 SOSNOWIEC, UL. SADOWA 3 tel. 627-81
Wieczory sierpniowe
najpiękniejszego miesiąca polskiego lata można spędzić bez troski w naszym ogrodzie.
Najlepszy wypoczynek po pracy i znoju dnia codziennego.
Przygrywa doskonały — pełen humoru i werwy — zespół J. Wisławskiego.
Ceny w ogrodzie specjalnie niższe.

Handlarz żywym towarem czepał z rządu olbrzymie zyski

Policja warszawska zlikwidowała po dłuższej obserwacji luksusowy lupanar, mieszczący się w sześciopokojowym mieszkaniu przy ul. Marszałkowskiej, należącym do Hermana Kohna i jego przyjaciółki, Emilii Wolman.

Lokal urządony był nowoczesnie, miał salę recepcyjną, bar, pierwszorzędą kuchnię, wspaniałe wyposażoną piwnicę, oraz z pychem urządzone separatki. Werbowaniem klientów trudnił się Kohn, co tym łatwiej mu przychodziło, że w kamienicy uchodził

za dyrektora poważnej instytucji i nikt nie dziwił się wizytom licznych interesantów „pana dyrektora”.

Wówczas rewizji znaleziono książkę adresową pensjonariuszek lupanaru, oraz znaczna ilość pocztówek pornograficznych.

Pomysłową parę osadzono w więzieniu. W toku dochodzenia wyszło na jaw, że Kohn zamieszany jest w wielką aferę handlu żywym towarem we Francji, gdzie bawił przez kilka lat.

WIELKI POŁÓW DELFINÓW W PÓLNOCNEJ NORWEGII

Na zdjęciu — bogaty plon połowów delfinów u północnych wybrzeży Norwegii. Jak wiadomo połowy tą są podstawą dobrobytu tamtejszej ludności.

RADIO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

Wtorek 22 sierpnia
6.30 Kiedy rano wstają zorze. 6.35 Gimnastyka 6.50 Muzyka z płyt 7.00 Dziennik poranny 7.15 Muzyka z płyt 7.45 Koncert orkiestry 8.30 Przerwa 11.57 Sygnał czasu 12.03 Audycja południowa 14.45 Pogadanka 15.00 Muzyka popularna 15.45 Wiadomości gospodarcze 15.50 Przegląd aktualności 16.00 Dziennik popołudniowy 16.10 Pogadanka 16.20 Utwory fortepianowe 16.45 Kronika literacka 17.00 Muzyka z płyt 17.45 Skrzynka ogólna 18.00 Recital śpiewaczy 18.40 Utwory skrzypcowe 19.00 Audycja dla robotników 19.30 Koncert ork. 20.15 Rezerwa 20.25 Audycja dla wsi 20.40 Dziennik wieczorny 21.00 „Tosca” opera w 3 aktach 23.00 Dziennik wieczorny 2305 Wiadomości w języku niemieckim

KATOWICE

Wtorek 22 sierpnia

5.00 Pieśń poranna płyty 5.03 Dzień dobry 6.30 Program na dziś 13.45 Wiadomości bieżące 13.55 Płyta za płytą 14.35 Pogadanka dla młodzieży 17.00 Koncert żywcem 17.00 Z życia Zagłębia Dąbr. „Opinie o Zagłębiu w różnych czasach” pogadanka red. K. Cwierka 20.00 Wiadomości w języku słowackim 20.25 Pogadanka 20.35 Wiadomości sportowe 23.05 Wiadomości w języku niemieckim 23.15 Zakończenie programu

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

Środa 23 sierpnia

6.30 Kiedy rano wstają zorze 6.35 Gimnastyka 6.50 Muzyka z płyt 7.00 Dziennik poranny 7.15 Muzyka z płyt 8.15 Pogadanka 8.30 Przerwa 11.57 Sygnał czasu 12.03 Audycja południowa 13.00 Przerwa 14.45 Audycja dla dzieci 15.15 Koncert popularny 15.45 Wiadomości gospodarcze 16.00 Dziennik popołudniowy 16.10 Pogadanka aktualna 16.20 Recital śpiewaczy 16.50 Pogadanka 17.00 Muzyka do tańca 18.00 Słynne symfonie 18.40 Echo mocy i chwaly 18.50 19.00 Koncert ork. 19.30 Przy wieczorzy 20.15 Odczyt wojskowy 20.25 Audycja dla wsi 20.40 Dziennik wieczorny 21.00 Koncert chopinowski 21.40 Książka i wiedza 22.00 Koncert rozrywkowy 23.00 Wiadomości dziennika 23.05 Wiadomości w języku niemieckim

KATOWICE

Środa 23 sierpnia

5.00 Pieśń poranna 5.03 Dzień dobry 6.30 Program na dziś 13.45 Wiadomości bieżące 13.55 Z albumu speakera 14.25 Pogadanka 17.00 Muzyka do tańca 20.00 Wiadomości w języku słowackim 20.25 Pogadanka 22.00 Koncert rozrywkowy 23.05 Wiadomości w języku niemieckim 23.15 Zakończenie programu

«PAMIĘTNIKI SZATANA»

Nowela

403)

Wyrzekłam się honoru być wybranym, wyjeżdżam, udaję się do Włoch.

— Jakto! Czy się stało coś złego?

— Nie, fantazja, chcę zwiedzić Rzym, ale tymczasem zobaczymy rachunki.

— Natychmiast panie baronie. Po tem da mi pan podpisy tych wszystkich papierów, które są potrzebne do skończenia interesu z tym niedziwem Rigot.

— Dam panu wszystkie podpisy, jakie tylko zażadasz, ale powiedz wiele możesz mi dać.

Po całogodzinnym rachunku, po ustanowieniu ogólnej sumy, Luizzi rzekł do Barneta:

— A więc jest do rozporządzenia 342.000 franków, które jako depozyt złożył pan u poborcy głównego.

— Tak, tyle.

— A więc, proszę o te pieniądze.

— W jak prędkim czasie?

— Natychmiast.

— 342.000 franków?

— Tak.

— Ależ trzeba mieć możliwość ich przewiezienia.

— Do pioruna! Daj mi bilety bankowe.

— A jakie?

— Prawda, zdaje mi się, że zawsze jestem w Paryżu. Dajże mi więc tyle złota ile tylko możesz.

— Ile? z tysiąc talarów?

— Ale co najmniej sto tysięcy franków.

— Potrzeba by mi było piętnastu dni w Tuluzie, ażeby zgromadzić sto tysięcy franków w złocie, gdyby się go nawet tyle znalazło.

— Ale zobaczymy co możesz dać mi do jutra?

— Z wielkim trudem, w ciągu

dwóch lub trzech dni około trzydziestu tysięcy franków.

— To mi wystarczy tymczasem. Teraz potrzeba mi listów kredytowych za granicę.

— Gdyby się pan udawał do Hiszpanii, byłoby mi łatwym, ale ponieważ chcesz udać się do Włoch...

— Mój Boże! Pojadę do Hiszpanii, to mi wszystko jedno.

— Ah! — rzekł Barnet z podziwieniem — a więc jest to podróż dla przyjemności?

— Jadę tam gdzie mi się podoba — rzekł baron wyniosłe i żądam od pana tylko pieniędzy.

— Dobrze, bardzo dobrze! — odpowiedział notariusz. — Będzie pan miał weksle na wszystkie demy handlowe w Hiszpanii. Ale musi pan wystawić mi pewność hipoteczną, że wszystko zwrócone zostanie we właściwym czasie.

Luizzi wykonał wszystko co zażądał notariusz.

Tak jak Barnet powiedział, potrzeba było prawie dni czterech, ażeby się wystarać o sumy w złocie, jakich od niego zażądał baron. Był on gotów wyjechać z powrotem do Orleanu, nasyłał kilka razy na pocztę dowiedzieć się czy nie ma listów pod jego adre-

sem. Barnet podjął się również tego polecenia. Nic nie nadeszło. Armand zdziwił się, że nie ma wiadomości od Leonii, które powinien był otrzymać za pośrednictwem malej żebraczki. Nie wiedząc co ma myśleć o tym milczeniu postanowił opuścić Tuluzę, jak to powiedzieliśmy wyżej: miejsce dla niego zostało zamówione przez notariusza w dylizansie, które Armand zająć był powinien o kilka mil od miasta, ażeby nie narazić się na czujność agentów policyjnych, którzy doglądali wyjazdu. Wszystko było gotowe i miał opuścić dom Periny, kiedy ujrzał przybiegającego Barneta, z którym już się dawniej pożegnał.

— Zawiadomiono mnie w tej chwili, że nadszedł list dla pana pod moim adresem; ale to rzecz szczególna, że nie chciało mi go wydać.

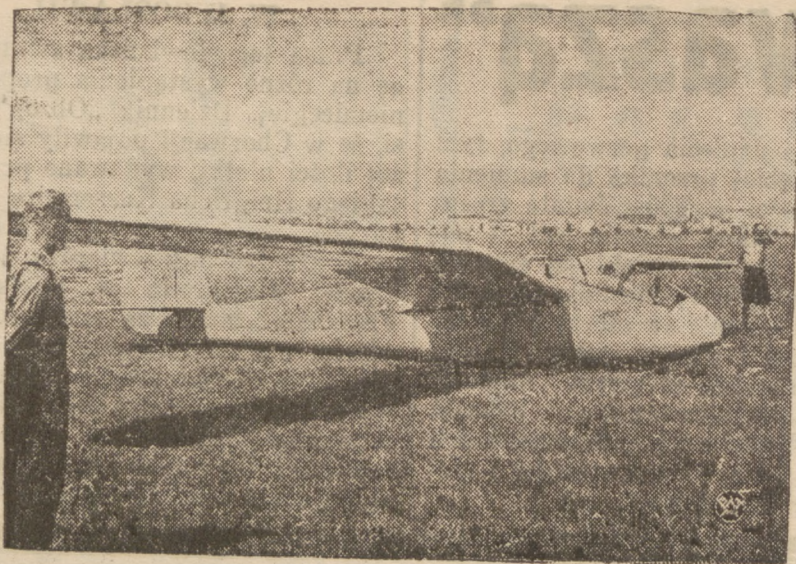
— Skąd przyszedł? — zapytał Luizzi.

— Z Orleanu — odpowiedział notariusz.

— Właśnie na niego oczekuję — odparł baron i muszę go mieć koniecznie.

d. c. n.

POLSKIE SAMOLOTY ODLECIAŁY NA MIĘDZYNARODOWE ZAWODY LOTNICZE PAŃSTW BAŁTYCKICH.

Z lotniska Mokotowskiego wystartowało do Kowna 6 samolotów i szybowców z Aeroklubu Warszawskiego, które będą brały udział w Międzynarodowych Zawodach Lotniczych Państw Bałtyckich. Razem odleciało do Kowna 13 osób, wśród nich pilotka szybowcowa p. Jadwiga Piłsudska.

Na zdjęciu jeden z motoszybowców biorących udział w Zawodach Lotniczych w Litwie, gotowy do startu z pola Mokotowskiego.

Kino „EDEN“

Film z życia współczesnej młodzieży pt.

Andy Hardy zakochany

(POLLY, BETSY, CYMBA — KTÓRA WYBRAĆ?)
W rol. gł. LEWIS STONE, MICKEY RORNEY i inni.
Początek I seansu o godz. 17.30, w niedzielę o godz. 15.30.

Numer akt. Km. 1066/38

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI

Komornik Sądu Grodzkiego w Olkuszu Piotr Słota mający kancelarię w Olkuszu ul. 3-go Maja Nr. 61 na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 3 października 1939 r. o godz. 10 w Sądzie Grodzkim w Olkuszu odbędzie się sprzedaż w drodze publicznej przetargu należącej do dłużnika s-ów Józka Kruka i Bajli Krukowej nieruchomości położonej w Olkuszu przy ulicy 3-go Maja, składającej się z placu obszaru około 19 pretów według wykazu hip. w rzeczowej wistocie około 35 pretów wraz ze znajdującymi się na tym placu zabudowaniami: domem 2-piętrowym ceglano - kamiennym, szczytną parterową, ustępami, budynkiem drewnianym, stajnią i urządzeniem Fabryki wody sodowej i rozlewni piwa

Nieruchomość powyższa ma urzędzoną księgę hipoteczną w Wydziale Hipotecznym w Olkuszu oznaczoną Nr. hip. 244.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 23 654 gr. 89, cena zaś wywołania wynosi zł. 23654 gr. 98.

Przystępujący do przetargu obowiązują jest złożyć rekojmie w wysokości zł. 2365 gr. 50.

Rekojmie należy złożyć w gotówce albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji w których wolno umieszczać fundusze majątkowe. Papieru wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny wycenionej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodzą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomości w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ciej, karta zaś postępowania egzekucyjnego można przegladzać w sądzie grodzkim w Olkuszu, ul. 3-go Maja Nr. 33.

Dnia 18 sierpnia 1939 r.

Komornik PIOTR SŁOTA.

Kurs na sędziów

LEKKOATLETYCZNYCH I GIER SPORTOWYCH

Miejski Komitet W. F. i P. W. w Sosnowcu z dniem 1 września br. organizuje dochodzący kurs na sędziów lekkoatletycznych i piłki ręcznej (siatkówka i koszykówka).

W związku z tym uprasza się kluby sportowe, stowarzyszenia i organizacje W. F. i P. W. aby zgłoszenia swoich członków na kurs nadsyłały do Miejskiej Komendy P.W. i W.F. w Sosnowcu, ul. Aleja (stadion) Na kurs mogą zgłaszać się również osoby niezrzeszone.

Na zakończenie kursu odbędzie się egzamin praktyczny i teoretyczny przy udziale komisji egzaminacyjnej Śl. Okr. Zw. Lekkoatletycznego i Śl. Okr. Zw. Piłki Ręcznej w Katowicach.

KINO „ZAGŁĘBIE“

Dzisiaj! Potężny film sensacyjny - szpiegowski

GIBRALTAR

to najaktualniejsze wydarzenia światowe, walka narodów o panowanie na Morzu Śródziemnym.

Nadzwyczajna obsada: VWIAN ROMANŃE, CAMILLA, HORN, ROGER DUCHESNE, ERICH VON STROHAIM i in.

Początek 17.30.

Polonia wygrywa bieg

RADZYMIN -- WARSZAWA

W niedzielę rozegrany został doroczny bieg sztafetowy na trasie Radzymin — Warszawa, organizowany z okazji rocznicy „Cudu nad Wisłą” przez oddział praski Związku Strzeleckiego. Trasa wynosząca 23 km. podzielona była na 15 odcinków.

Wynik biegu przedstawia się następujący: 1) Polonia 1:13:40,8; 2) KPW. Orzeł 1:14:24,6; 3) CWS. 1:20:00; 4) Zw. Strzelecki — oddział im. Bałowego 1:23:20; 5) Związek Strzelecki — oddział Praga 1:24:35

SPŁONEŁO 500 DOMÓW

Litewska wieś Gardens na pograniczu niemiecko-litewskim, padła ofiarą płomieni. Spłonęło ogółem 500 domów. Podczas akcji ratunkowej trzy osoby zginęły w płomieniach.

ARMIA AMERYKAŃSKA PODCZAS ĆWICZEŃ PRZECIWOLOTNICZYCH.

Na zdjęciu żołnierze amerykańskiej gwardii republikańskiej ćwiczą się w obronie przeciwlotniczej z nowym aparatem.

używającym obecnie w armii amerykańskiej.

Chcesz mieć w domu na każde zawołanie dobrą herbatę idź do sklepu Elekrowni w Sosnowcu, ul. Piłsudskiego 18 i korzystając z okresu propagandy, kup

imbryk elektryczny

Jako premię do imbryka kupionego u nas otrzymasz

piękny serwis porcelanowy na 6 osób

ELEKTROWNIA OKRĘGOWA ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIM S.A.

KINO „PATRIA“

DZIS!

Świetna komedia sytuacyjna p. t.

DZIS!

PANIKA W HOTELU

W rol. gł. znakomici komicy BRACIA MARX

Nad program

NIEBEZPIECZNA GRANICA

Film z życia Dzikiego Zachodu ze znanym GEORGE O'BRIENEM w roli gł.

ANGIESKI DZIENNIKARZ WYDALONY Z GDAŃSKA

Gdański korespondent „Daily Herald” — Scott Watson otrzymał od policji gdańskiej polecenie opuszczenia jeszcze w dniu dzisiejszym terenu Wolnego Miasta Gdańska za umieszczenie w swoim piśmie wiadomości, które nie podobały się władzom Gdańska.

DROBNE OGŁOSZENIA

POSADY I PRACE

WIĘKSZE PRZEDSIĘBIORSTWO W SOSNOWCU POSZUKUJE BIEGŁYCH SIENOTYPISTKI POLSKO NIEMIECKIEJ, ZGŁOSZENIA WRAZ Z REFERENCJAMI I ODPISAMI ŚW/ADECTW KIEROWAĆ NALEŻY DO ADMINISTRACJI STRACJI POD „AD”

POTRZEBNY czeladnik fryzjerski wykwalifikowany od zaraz. Sosnowiec, Targowa 9 p. Rozalia.

LOKALE

POTRZEBNY pokój z kuchnią, komorny za kwartał z góry. Zgłoszenia proszę składać do „Expresu „Pokiół”.

POKÓJ w centrum na skład, warsztat dla wynajęcia. Wiadomość Styblński, 3 Maja 30.

KUPNO I SPRZEDAŻ

POMNIKI

gotowe z marmuru, granitu oraz różnych kamieni poleca Zakład Kamieniarski Jana Zagórnego w Sosnowcu, Aleja Młodych 8.

Radio-aparat

sprzedam 3-lampowy w dobrym stanie. Cena 75 zł. Wiadomość w administracji „Expresu”

PARKANY

żelbetowe, azurowe, słupy, stalobetonowe, oświetleniowe, szczydła do słupów drewnianych, rury kanalizacyjne itp. Wyroby i beton wibrowany poleca tanio „Wiktoria Dąbrowa Górnicza, ul. Narutowicza 4; telefon 68436

Z POWODU wyjazdu sprzedam sklep spożywczy. Sosnowiec Pogon. Pusta 42

RÓŻNE

LIKWIDATOR spółki z ograniczoną odpowiedzialnością „Zagłębiańskiej Hurtowni Drożdży” Izaak Praver Będzin. Zawale 2 wzywa wierzycieli: spółki do zgłoszenia wierzytelności w ciągu 3 miesięcy od trzeciego ogłoszenia. Jest to trzecie ogłoszenie.

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2

Adres Redakcji, Administracji i Drukarni: Sosnowiec, ul. Teatralna 1a.

Telefony: Redakcji 6.16.92, Administracji 6.14.97.

Konto czekowe P. K. O. Katowice 304.247.

CENY OGŁOSZEŃ:

za wiersz miimetrowy przed tekstem 1 zł, w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a święteczne 25 proc. drożej. — Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 3 groszy za wyraz. — Najmniej 1 złoty. — Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25 proc.

Rękopisów nadesłanych, a nie zamówionych redakcja nie honoruje.